

2. Kapitel

Mellem to verdenskrige – Hvem skal nu betale – før og nu ?

Danmark var i Mellemlkrigstiden (1918-1939) sat i skyldnerkategori med Etiopien, som dengang hed Abessinien. Alle europæiske lande var som nu stærkt gældsatte. Blandt de nordeuropæiske lande var Danmark dog helt enestående gældsat.

Allerede i 1925 havde en dansk rigsdagsmand og nationaløkonomiprofessor **L. V. Birck** skrevet et stort værk om staternes gæld. Europas Svøbe, var titlen på bogen, der i detaljer gennemgår gældsafhængighedens tilblivelse og udvikling gennem tiderne i de enkelte nationer.

Jeg skal ikke her gå i mange detaljer om mellemlkrigstidens økonomiudvikling i Danmark og Europa, som inspirerede Birck til at advare; eller i alt fald til at fortælle det, der skulle fortælles. Da **Laurits V. Birck** så skriften på væggen, han blev forbudt (trods løfte om det modsatte) at offentliggøre bedragerierne om Landmandsbankens krak i 1923. Det skal lige nævnes, at denne lille episode såmænd blot var en detalje i et langt større internationalt sammenbrud, byggende alene på bedrageri. Kreditorer, deres stikirenddrenge, regeringspolitikere og embedsmænd i særdeleshed, kaldte sig ansvarlige, og havde ganske rigtig også ansvaret.

Nationerne forsøgte tilsyneladende at få det bedste ud af den forfærdelige situation skabt af vold imod sandhedens økonomiske love¹, der ikke bygger på nogen teori, men på en regel om, at det man tillades bruge, før midlerne er der til, skal tilbagebetales med renter, fordi udlåneren kunne have tjent penge ved at investere midlerne i andet i stedet. Det internationale samarbejde blev til sammenbrud og krig. Intet tyder indtil nu på, at historien ikke gentager sig i en eller anden version, for vi har ikke fået lov at lære af den; derfor har vi heller ikke fjernet "de ansvarliges" dårlige indflydelse.

---

¹ De udstikker ikke nationens økonomiske leveregler i form af kortsigtsprognoser for udvikling i f.eks. vækst og beskæftigelse. Sådant er kun 'til scenen', hvorpå der til stadighed opføres et absurd drama for at bortlede vælgerens opmærksomhed fra det egentlige. Hvad der foregik/foregår 'bag scenetæppet', skal vi netop se nærmere på i denne gennemgang.

Straks ved Anden Verdenskrigs start gik man blandt vore senere allierede i gang med at planlægge et nyt økonomisk samhandels- og samarbejds- og statslånesystem til brug efter Den anden Verdenskrig.

Nyt samhandels- og statslånesystem:

Den internationale guldstandard, som kun forstås, når den sættes ind i sin historiske sammenhæng i [kapital 3](#), forsvinder helt ud af det vante samhandels- og lånebillede med de indenlandske stabiliseringsfonde i England fra 1932 og med Hitler-diktaturets bilaterale udligningssystem fra 1933. Ved stabiliseringsfondssystemet, der omtales nærmere nedenfor, forbliver guldet i cirkulation mellem den kreds af lande, der har guld og som særligt tilstræber at handle med hinanden og afskære andre lande fra handel byggende på guld som fælles værdimåler.

Vi skal kende en smule til grundlaget for den internationale samhandel og det internationale låne-system; men vi vil her slet ikke gå i nogen overflødige detaljer, der ikke tjener andre egentlige formål end at tilsløre sandheden for folk uden for og så sandelig også inden for den national-økonomiske metier.

Det sidste klarede blandt andre Jesper Jespersen i dagbladet Informations kronikker den 30. og 31. april 1995. Jeg har lettere ved at fortælle sandheden og den fulde sandhed, det skal siges, uden ansættelse på Roskilde Universitetscenter og uden på forhånd at skulle godkende Europa-integrationen.

Altså kort om: *guldstandard, indenlandsk stabiliseringsfondssystem og bilateral udligning, men selv-følgelig i kortfattet forhåbentlig forståelig formulering uden det sædvanlige fagsprog:*

Guldmøntfod er et forsøg på at lave en fælles international målestok for økonomiske værdier. Værdierne måles i de enkelte nationer i nationens valuta. Når valutaernes pålydende fremstår som en slags forholdstal i forhold til hinanden, når de sammenlignes, skyldes det prisen på guld, der er eftertragtet og dermed har værdi i hver eneste nation som basisværdital². D.v.s. valutaernes værdi måles i forhold i værdien af guld. Ordningen som her er beskrevet er teoretisk;

---

² Guldet blev således en fælles international regne/måleenhed for alle andre værdier i de enkelte nationer, der var med i systemet.

i næste kapital sættes der spørgsmålstegn ved guldmøntfodens egentlige eksistens, varighed og historien, der betinger dens opståen, gennemgås i flere detaljer.

Ordningen var således, at hvis et land havde samhandelsunderskud i forhold til et andet land, måtte det aflevere en mængde guld, hvis værdi svarede til dette underskud. Omvendt for lande, der havde over-skud i samhandelen; de modtog så guld fra underskudslandet svarende til første lands overskud. Et sådant arrangement gjorde guldbeholdningen mindre i underskudslandet, og hvis der ellers var en ansvarlig regering i underskudslandet, så ville den mindske seddelmængden og stramme kreditmulighederne via centralbanken, vel at mærke, hvis den havde magt over og ansvaret for centralbanken.

Under *guldstandarden* flyttes guldets ikke, kun fordringerne³ på guld flyttes. For en deltaljeret gennemgang af guldspørgsmålet, gå til [kapitel 3](#). Ved disse nødvendige indgreb pressedes priser på varer og arbejde (løn) ned, fordi betalingsmiddelmængden og kreditten måtte tilpasses guldbeholdningen⁴. De deraf følgende lavere omkostninger for erhvervene gjorde så eksport-erhvervene mere konkurrencedygtige. Sluttelig ville samhandelsforholdet så blive forbedret igen, og når det skete, vendte guldets tilbage, og der blev også mulighed større pengeligelighed, mere kredit og for højere lønninger igen.

Systemet blev stærkt kritiseret for at skabe ustabilitet - det med at lønninger og priser kunne bevæge sig i begge retninger. Systemet var dog egnet til at holde svage regeringer i ave - især under guldmønt-foden⁵ - fordi en del af uordenen ikke kunne skjules.

---

³ I form af papiranvisninger. Der er en fordel ved dette. Guldrøvere fristes ikke så meget af guldtransporterne. Nu er der bare det, at papir er yderst tålmodigt, så andre mere beskyttede falsk-spillere kan drive deres spil.

⁴ Det sker fordi det nu engang i sidste ende er køberne, der bestemmer priserne på en vare, der skal handles. Har alle købere færre penge end før, og er vareudbudet uændret, *må* priserne falde, forudsat præferencerne for de enkelte varer er uændrede - og omvendt. Denne mekanisme ses tydeligst på auktioner, men den hersker overalt, trods politikernes mundtlige krumspring. Næsten ingen af dem kender noget til økonomi. De lader ganske vist som om og indøver til stadighed de nyeste ord og vendinger fra et særpræget sprog, der bedst kan betegnes "akademiker-kauder-vælsk."

⁵ Under guldmøntfoden flyttes guldets - ikke bare anvisningerne på guld - så her er der ikke så mange muligheder for at omgå systemet. Statsgæld kan dog godt opbygges i al hemmelighed, især hvis befolkningen er uoplyst, og hvis statens repræsentanter råder over nogle andre værdier eller føjer sig på anden vis som en slags modydelse til lånet. Dette giver [appendiks 1](#) et nutidigt supplement til.

Man skal dog ikke glemme, at i perioden, hvor guldstandard - her flyttes kun anvisningerne på guld - især kan siges at have været herskende i store dele af verden fra tidligst 1879 til midten af 1920-erne (jfr. ovenstående link), florerede statsgældssætningen alligevel helt vildt (se i øvrigt [appendiks 2](#) om danske forhold).⁶ L. V. Birck ville ganske givet have givet mig ret, i et måske lidt mere florumvundet brug af sprogets finere nuancer:

"Er historien en morskabslæsning eller en belæring, skal teorien kun afgive diskussionsmateriale for national-økonomiske skolastikere, eller skal vi kende de økonomiske love, for at vi kan indrette os efter dem og ikke bare dem med os."

Denne meget korte beskrivelse af før-1914-guldstandard bringer et af de mest slående træk frem, nemlig, dens relativt korte varighed som redskab i det internationale monetære system – det korteste vi haft for et internationalt monetært system, måske. Ligesom det ikke er muligt at datere den internationale guldstandards begyndelse præcist – den eksisterede ikke i 1879, men den gjorde i 1900 – markerede Den Første Verdenskrig som alle andre større krige dens afslutning. Det skal nævnes, at den forsøgte genindført i en kort periode i midten af 1920-erne. Nogle vil sige, at bor-gerne havde fundet det bedre at skulle møde en hurtig skattefinansiering af verdenskrigens papir-penge. Den samlede varighed for guldstandard: mindre end 30 år, vil jeg hævde.

Under dens relativt kortvarige eksistens, blev guldbasis ikke standardiseret eller gjort til et inter-nationalt monetært system, som mange faktisk troede i brede kredse i 1930-erne og senere, og også i dag. Der var 1800-tallet forskellige versioner af guldgrundlaget: således Guldmøntfod eller Klassisk Guldstandard, Guldløselighedsstandard og endelig fra 1840-erne den Fleksible Guld-indløseligheds-Standard. De blev alle brugt, især den sidstnævnte. Her er det især de faktiske forhold i Storbritannien, der beskrives, fordi initiativerne stammede derfra.

---

⁶ Det bør selvfølgelig ikke forbigås, at gældssætningen også under guldstandard, florerede helt vildt, hvad hr. Robert Triffin, én af de fremmeste fortalere for og konstruktører af den nye, obligatoriske Europa-mønt, korrekt har fremhævet (mere herom nedenfor). Men den nødvendige konsekvens er så absolut ikke, at vi så må nedlægge vore nationer, hvad den obligatoriske euromønt sammen med den internationale gældssætning sigter mod at gøre. Vi mangler blot et internationalt aftalt pengesystem til erstatning for det der brød sammen i august 1971.

De øvrige europæiske lande var ved 1870 enten på en sølvstandard, de tyske stater, Holland, Skandinavien – eller som Rusland Østrig-Ungarn, Italien, Grækenland og som noget nyt Frankrig var blevet tvunget af krigene og revolutionerne til at udstede uindløselige papirpenge. Uden for Europa var Orienten og Latinamerika på sølv, og USA havde uindløselige og værdinedsatte sedler (Greenbacks) udstedt under Borgerkrigen og sendt i omløb. Så omkring 1870 var guldstandardens langt fra at være en internationalt ordning. Kun England opererede på den lovfæstede gulddindløse-ligheds-standard. Bimetalstandard eksisterede lovligt i USA, og den Latinske Møntunion og Tyskland, Holland, Skandinavien, Latinamerika og Orienten holdt fast ved sølvstandardens.

Kapitalisation og statsgæld:

Realkapitalen er indbegrebet af de enkelte goder, som i den økonomiske virksomhed frembringer vort forbrugs midler og holder sig vedlige. Kapital som funktion. Den faste realkapital bindes længere tid i jord, bygninger og anlæg, evt. lageret, den flydende realkapital bindes i det faktorforbrug, der sker i produktionsprocessen, medens den forløber og evt. lageret. Processen gentages typisk.

Privatkapital er karakteriseret ved en mængde rettigheder, der giver adgang til arbejdsfri indtægt (oftest i form af rente og kursgevinst), hvor der ikke kan påvises nogen forbindelse med produktiv virksomhed. Fordi jeg via offentlige tilskud, der i dag angiveligt skal virke på arbejdsløsheden og byfornyelsen, kan få ombygget et par ejendomme og derefter hæve huslejen med 15-20 procent, samtidig med at min ejendom kan forventes at være blevet mere værd i handel og vandel, så bliver samfundet jo ingenlunde mere funktionsdygtigt eller rigere af den grund. Jeg bliver det nok umiddelbart og sikkert, når jeg sælger kapitalgodet i tide; men hvad skulle det ellers gøre andet end fjerne endnu mere kapital fra realproduktionen, som vi skal leve af mestendels materielt.

Tilskuddet får initiativet og pengene trukket et andet sted hen. Aktiviteten øges i en periode, og leverandørerne indstiller sig på mere omsætning også. Fortsætter tilskuddene øges kommando-økonomien og funktionærstaten, og skævriddningen af økonomiens naturlige ordning. Standser tilskuddene bliver ledigheden meget større, end den først var. Naboer gøre som jeg i morgen, når han ser tilskudsarbejderne på mine ejendomme. Trediverne var fyldt op med disse gældsforøgende New Deal tilskud, som altid først i U.S.A., så her. Når tilsvarende huslejen samlet i de københavnske ejendomme fra 1914 til 1926 steg med 40 mill. kr., var

der, uden at samfundet var blevet rigere af den grund, skabt en *privatkapital* på ca. 500 mill. kr.⁷, hvoraf en del selvfølgelig realiseredes ved salg. Det samme sker i dag, huslejen udgør for de fleste op imod 50 pct. af en disponibel indtægt mod cirka 25 pct. i 1950-erne.

Kapitaliseringsprocessen fremskyndes i et samfund, hvor det at *have kapital* er en voksende betingelse for personlig frihed og sikkerhed i tilværelsen. Overkapitalisering skete under 1. Verdenskrig gennem aktier, obligationer og banklån, hvormed man udbetalte de dividender, som et for højt værdisat lager og anlæg tilsyneladende retfærdiggjorde. Følg vore skibsselskabers historie fra 1912 til 1920 ([appendiks3](#) om Landmandsbankkrakket). Et selskab slagtes, idet skibene ansat til 1000 kr. pr. ton dødvægt, solgtes til et nyt selskab. Den tidobbelte overpris, som de nye aktionærer betalte, tilførtes *ikke søfarten*, der ikke desto mindre skulle forrente den, men den gik i aktionærernes lommer. Faldt tanken på de aktuelle USA-skandaler omkring Enron-firmaet og Worldcom. Og mange af disse såkaldt nye selskaber nærmede sig snart insolvensens grænse⁸. *Det er præcis samme problemstillinger; salg af underskud og overvurderede aktiver og undervurderede passiver, overbe-låning og overkapitalisering var også kendt i visse kredse i 1923.* Systemet gennemgås i deltaljer i [kapitel 3](#) under gennemgangen af guldets som international værdimåler. I dag har vi så fået selskabs-tømning; det havde man såmænd også dengang, bortset fra de bagvedliggende bevæggrunde/motiver var lidt andre. Tømningerne har fået lov at fortsætte, medens myndighederne ser til eller har, måske uden at ville dette, selv deltagere med i nye kasketter.

Tænker man på de manøvrer, under hvilke kapitaliseringen og overkapitaliseringen foregår, og de mange papirpenge skabes, som man vil tvinge samfundet til at forrente, forstår man, at dette kan intet samfund leve med. Det er/var galt overalt i Europa, før som nu – Schweiz og Norge undtaget i dag.

Realkapitalen er ikke endnu blevet ødelagt ved krig; men mest ved hemmeligholdt overforbrug i offentligheds- og fondssektorerne udover, hvad brandbeskatningen⁹ kunne magte at finansiere. Staten udsteder så obligationer til underkurs med fast forrentning og inddrager dermed betalingsmidler, der skulle have nyttet samfundet som realkapital, men det

---

⁷ Den kapitaliserede værdi af 40 mill. kr. pr. år - efter Bircks annuiteter anno 1925. Birck ejede selv ejendomme. Penge var nogle ganske andre dengang. Se lidt supplerende kendsgerninger fra [1920erne](#).

⁸ Grænsen hvor passivernes sum overstiger aktivernes sum.

⁹ Lønkonfiskation er rette betegnelse.

er ikke nok. Samtidig henter staterne EU-opbygningen ad denne dødsrute også valuta hjem i konkurrence med andre europæiske lande og arabiske lande (fra 2002 i konkurrence med USA), fordi den også sælger det tidligere benævnte indlandspapir i udlandet.

Man har talt om, at eftertiden ved statsgæld bærer en del af, men tungere byrder for nutiden, og man har talt om at underskud på de offentlige finanser speeder økonomien op. Begge dele er aldeles ukorrekt og opfundet til formålet, som forbliver "dansemyggenes" bedst skjulte hemmelighed. Såfremt det første havde været rigtigt, ville den moralske berettigelse være mere end tvivlsom; men det *er ikke* rigtigt.

Ved lån og ved skat overføres borgernes købekraft til staten, der nødvendigvis retter sin efterspørgsel efter nutidens varer og tjenester. Krig kan ikke føres med fremtidens kanoner, og soldater kan ikke klæde sig i fremtidens klæder og leve af fremtidens landbrugsprodukter. Staten bruger penge af såvel statslånet som skatten til at købe nutidsvarer, hvis mængde derfor mindskes. Da borgerne i tilfælde af statslån bredt beholder deres købekraft, stiger varepriserne kraftigt som følge af lånet, og denne inflation afsætter sig som store profitter og kursgevinster. Disse giver anledning til et ødselt forbrug, og den långivende borger véd ikke af, at samfundet er blevet fattigere, for han har jo blandt sine aktiver en god tilsyneladende sikker rentekilde i statsobligationen (privatkapital). Tværtimod tror han, idet han ræsonnerer ud fra sit eget, at samfundet er blevet rigere.

Det går ufattelig godt! Opsvinget!

Prisstigningerne reducerer de brede lags realindtægt - når seddeludstedelsen og løn blot fastholdes; hvis de slippes, så bliver det endnu værre. Statslånet tager altså nutidens goder, *ikke* fremtidens, og byrden mærkes straks på prisniveauet. Dernæst betales der igen, når gælden skal forrentes og afdrages. Her skal pengene hentes via skatterne, der igen rammer bredt og mærkes mest af folk med lavere indkomster. *Staten har nemlig ingen penge.*

Til det andet forløjede udtryk stammende fra fejlfortolkning af *John Maynard Keynes* er kun at bemærke, at når man fjerner pengemidler ved salg af statsobligationer fra et sted, hvor det private initiativ ellers råder, og lader staten disponere i stedet, så skævvrides økonomiens naturlige orden - byggende på behov og ærligt tjent købekraft - og de brede lag belastes af

både prisstigningerne, der følger straks, og senere også af de øgede skatter til finansiering af rente- og afdragsbyrden fra statslånet. Staten overtager initiativet.

Den aktive kapital (eller realkapitalen) svækkes ved at fastholde en falsk passiv kapital (privat-kapitalen). Dernæst kastes byrden over på de brede befolkningslag. Rentenyderen af statsgælden ser gennem bankens øjne og forstår først for sent, at det ikke blot er arbejdslønnen, men også renteafløst, der forringes ved den rentestigning, der følger med inflationen. Faldet i købekraft, der uvægerligt følger, overstiger rentestigningen, så han i fremtiden alligevel kommer til at betale¹⁰, medmindre nye udsættende, men fordyrende krumspring foretages. Det er her "dansemyggene" både skriver og indstuderer koreografien.

Under inflationen dengang tillod man priserne at flerdobles i begyndelsen af 1920-erne. Statsban-kerotten lurede i Danmark i 1923, men kun på grund af svig. Samtidig samlede der mægtige formuer på private hænder, og staten kastede bare (u)forpligtende statsobligationer ud. Havde man i 1919 i stedet én gang for alle taget en formueskat til tilbagebetaling af krigens gæld, havde man ikke absurd bibragt borgerne den tro, at man kunne føre krig for intet. Det var umoralsk, at der kunne dannes mægtige privatformuer ved krig og inflationssvig, og det var uøkonomisk at tillade borgerne et forbrug på grundlag af en tilsyneladende formue, der ikke stod i forhold til Europas virkelige kapitalmangel. Derefter fulgte stilstand i hjulene - *deflation*, hvor alle værdierne begynder at blive ødelagt. Med udsigt til stadige prisfald udsættes alle afgørende erhvervsiltag. De faldende priser får realrenten til at stige og mindsker derved investeringer endnu mere. Vejen ud herfra var ganske langvarig og smertefuld, fordi forsømmelserne havde stået på tilsvarende længe. Uden nød-vendige tiltag fører dette til krig, især hvis mange lande kører samme trafik. Det skete også. Det hele skyldes alene svig.

Men man har forud kapitaliseret¹¹ fremtidens udbyttmuligheder og for de nu besiddende fastslået, at krig er en fortræffelig forretning, noget, det er værd at gentage.

---

¹⁰ Ville dette ikke ske, kunne man sige, at "geniale politikere" og deres "overmenneskelige embedsmænd" havde opdaget eller opfundet en metode til at lovgive sig væk fra tyngdeloven. For at kunne leve op til Den Økonomiske Monetære Unions, ØMUens krav indførte man på et dansk [finansudvalgsmøde](#) i 1997 13 måneder på indtægtssiden og 12 måneder på udgiftssiden, da Finansloven for 1998 udarbejdedes. Mere herom nedenfor.

¹¹ Tilbagediskontering af alle fremtidige beløb til et nutidsbeløb, der under hensyn til renten helt tilsvarende fremtidsbeløbene. Nu er det bare det - som nævnt - at f.eks. renten, købekraften og kurserne ikke er til at lide på.

Det samme sker i dag; men indtil nu uden krig hos os; men med vor krigsdeltagelse indtil nu. Med en abnorm mængde statspapirer overalt i Europa er de reale produktionsmuligheder under gunstige forhold i øvrigt ikke tilstede ved en bare nogenlunde acceptabel beskæftigelsesgrad. Lige netop under sådanne forhold vil magthaverne have en ny fælles obligatorisk Europa-mønt¹², som de hævder vil frigøre os fra den internationale spekulation. Hvorledes 12 senere 15 gældsatte lande faktisk kan ændre den eksisterende status ved at skrive det på et nyt fælles stykke pengepapir, der så uddeles til erstatning for de ødelagte nationale monetære enheder er ikke umiddelbart indlysende. Der er mulighed for at udskyde de ganske vist stadigt voksende problemers løsning yderligere, som vi skal se i [appendiks1](#). De kan også med Euroen ændre på noget andet, og det er i realiteten, hvad det drejer sig om (se nedenfor).

Om vi skal have finansmændene på kommandobroen, eller vi skal vågne af vor Tornerosesøvn og klare ærterne selv som rigtige danskere, bestemmer vælgeren/seeren/lytteren/læseren i et demokrati. For vi *har* da demokrati, har vi ikke?

"Statsgæld er umoralsk og ødelæggende; umærkelig underminerende statens grundvold, udleverer den de nulevende generationer til den næstes forbandelse" (citater: Napoleon I og L. V. Birck).

Stabiliseringsfondssystemet fra 1932 går i korthed ud på, at valutapolitik og indenlands pengepolitik holdes adskilt. Det betyder at lande, der nok kunne hente guld hjem på anden vis end sædvanlig handel med sædvanlige varer - f.eks. ved gældsspekulation og praktisk bankvæsen - bare kunne opbygge en fond uafhængig af centralbanken, med hvilken der så kunne føres en pengepolitik, der friholdt priser og lønninger fra at skulle variere, selvom dette ellers skulle til af hensyn til varesamhandels-ulige-vægts-problemerne.¹³

---

¹² Den 12. februar 1998 meldte 154 økonomiprofessorer i Tyskland helt på linie med *Information om Danmarks* oplysninger fra 1996, at Euro-projektet som det agtes gennemført er aldeles udsigtsløst. Ydeligere kapitalflugt, høj rente, mere arbejdsløshed og hyper-inflation er resultaterne. Tyskland havde 4,82 mill. arbejdsløshedsforsikrede (12,6%) uden arbejde i januar 1998, den største nogensinde. I juli 1998 er den tyske ledighed faldet til 4,3%; men arbejdsmarkedspolitiske forbundsrepræsentanter for SPD - det tyske socialdemokrati - meldte på skærmen lige før valget, at den reelle ledighed snarere var henved 10 mill. I 1932 havde Tyskland 4,1 mill. arbejdsløse. Dengang udgjorde arbejdsstyrken en langt mindre del af befolkningen - kvinder tilbød sig ikke på arbejdsmarkedet i samme omfang som i dag; det skal nævnes.

¹³ Et langt, men sigende ord.

Man bruger (misbruger) det ophobede ædelmetal i fonden i stedet for at foretage de nødvendige indgreb mod dårligdommen. Det var netop guldets opgave at tjene som et nyttigt redskab til afsløring af fejlindretningen i forhold til det nødvendige.¹⁴

Muligheden for at anvende dette kunstige trick var kun tilstede, fordi Bank of England var *på private hænder*. England var det første land, der på denne måde stabiliserede pund-kursen, uden at penge-politikken via pengemængden, kreditpolitikken og løn- og indkomspolitikken blev brugt. Uha, det med økonomi er noget svært, vil nogle måske nu hævde.

Nej, vel er det ej, det er gjort kunstigt svært for at forvirre dig og gøre dig ufri. Det sker ved at sløre for dig, hvad der sker, hvad der kan, og hvad der ikke kan gøres med hvilke midler og med hvilke virkninger. Et eksempel på de fantastiske heksekunster blev bl.a. afsløret af Arne Rasmussen, der skrev og forsvarede doktordisputatsen "Pris- eller Parameterpolitik." Hovedsigtet hermed er at vise, hvorledes ikke blot prisen på varerne kan anvendes analytisk som efterspørgselsbestemmende middel i marketingindsatsen. *Arne Rasmussen* viser, hvorledes prisen blev overtaget af driftsøkonomerne fra nationaløkonomerne. Prisen var den nemmeste at måle til formålet, og desuden var det langt hen ad vejen for matematisk krævende at arbejde med flerdimensionale sammenhænge til bestemmelse af efterspørgslen i modellerne af virkeligheden¹⁵. Meget af videnskaben bygger i dag på antagelseslogik eller uvirkelig modelbetragtning. Enkelte dele er fast humanlov eller uændret kulturislæt så som at lån skal tilbetales og rente svarende til forskellen i præference for nutidigt og fremtidigt forbrug skal tilregnes denne gælden.

Den 21. september 1996 overværede jeg et foredrag af en yngre og vel håbefuld politiker med en økonomisk uddannelse. Emnet var EU og Danmarks økonomi. Denne ambitiøse politiker hævdede, at det var vigtigt langt hen ad vejen for karrieren at opfatte og udtrykke ikke alene EU-problematikken, men også den nationaløkonomiske metier "på den rette måde."

Kun hvad EU angik var han at betragte som outsider i Folketinget, og han kunne stolt bedyre for forsamlingen, at der var mindst tre folketings-medlemmer mere i hans parti (Det Konser-

---

¹⁴Eller: Man brugte ikke guldets som et fornemt redskab til at signalere noget reelt måtte gøres i samfunds-indretningen, man erstattede indgrebene med guld.

¹⁵ Arne Rasmussen blev verdensberømt.

vative Folkeparti) foruden ham selv, der således skejdede ud¹⁶ angående EU-tilslutningen. Dette er niveauet, når det går højt på Borgen.¹⁷

Om pengeforringelse, gæld og afhængighed:

Betalingen for det, der produceres og sælges af vore virksomheder (omsætningen), kan selvfølgelig ikke bare udbetales til de ansatte eller bruges privat af den, der ejer virksomheden. Alt det, der er blevet brugt for at producere, skal først afregnes (omkostninger). Det kan være råvarer, arbejdstimer, maskinslid og maskinforældelse, strøm og varme og mange andre ting.

Hvis man udbetalte alt det, der kom ind, ville der blive vrøvl med leverandørerne. Måske ikke med arbejderne, før der var gået lidt tid, og de så, at virksomheden lukkede, fordi ingen ville levere den det fornødne. Det er på en lignende og alligevel anderledes måde, når vi ser på samfundets samlede økonomiske værdier og penge. Pengemidlerne, som vi bruger hver dag, er kun midler til at lette handelen med varer og gøre det nemt at transportere og opbevare værdier. Værdier er noget helt andet end penge.

Pengemidlerne fordærves, som vi skal se i denne gennemgang. Penge derimod er den ret, der følger af, at du har frembragt/skabt resultater, der efterspørges af andre. Denne ret fortabes mere eller mindre, når anvisningerne på retten ikke er i orden.

Der skal selvfølgelig være tiltro til pengemidlerne herunder kreditterne. At de er det værd, der står på dem. Derfor må de udvalgte, der står for ledelsen af et land altid sikre, at mængden af pengemidler nøje passer til det, der produceres. Bliver produktionen større for hver måned, er det korrekt også at øge antallet af pengesedler, der så er anvisninger på retten til denne produktion. Dette forudsætter selvfølgelig, at der ikke i forvejen er vrøvl med økonomien.

Pengeudstedelsen skal ske ved, at vor nationalbank trykker nogle flere penge og husker at notere de ansvarlige ledere herfor, inden de begynder at bruge dem selv eller lader omløbet starte andetsteds. De skal nemlig huske at holde styr på, om pengemængden et andet sted så samtidig skal gøres mindre.

---

¹⁶ Ingen skejen ud angående den Keynes-fastlagte nationaløkonomi-opfattelse.

¹⁷ Christiansborg, hvor det virkelighedsforskansede Folketinget er placeret.

Pengemidlernes herunder kredittens vækst og produktionens og omsætningens reale vækst skal altid svare til hinanden, forstår du nu. Fordi der i Danmark fra midten af 1960-erne og frem til 1996 ikke var den nødvendige orden i pengesagerne, måtte vi måske til sidst tage en opsynsmand med i ledelsen af vort land. Det er sket i Sverige. Det forlanger dem, vi skylder penge d.v.s skylder varer, for pengene i sig selv er jo ikke noget værd at have. De skal kunne ombyttes med varer eller andet gavnligt, man gerne vil anskaffe.

Er der noget tilbage af vareproduktionen, når alt er betalt i virksomhederne, og danskerne har købt alt det, de kan ønske sig for deres penge, kan resten måske sælges til udlandets borgere eller virksomheder. Dette kaldes eksport.

Er der for lidt vareproduktion i forhold til, hvad der efterspørges med vore penge, kan vi *mod ordentlig* betaling importere nogle flere varer. Skal vi låne os til denne ordentlige betaling, fordi udlandet ikke uden videre vil have vore sedler, så bliver vi noteret. Det er selvfølgelig altid staten, der kommer til at tage ansvaret for dette regnskab med udlandet. Et betalingsbalanceregnskab der opgør værdistrømmen ud af og ind i landet.

Dette fordi den enkelte borger eller virksomhed må gå ud fra, at vore penge er gode nok og kan veksles til de udenlandske pengesedler, der forlanges for de udenlandske varer.

Nu er det meget nemt at udstede for mange pengemidler og øge statens kredit¹⁸, og det er tilmed tillokkende for en regering at gøre det. Så mister midlerne værdi ligesom, hvis der er for mange kartofler på markedet. Det er derfor, at man i f.eks. Tyskland, der har meget dårlige erfaringer hermed, havde særlige officielle regler indtil 1997, i hvert fald. Regeringen der kunne ikke bare forlange pengeudstedelse af nationalbanken eller Forbundsbanken, som den kaldes i Tyskland.

Indtil 1996 ringede finansministeren i Danmark derimod blot til sin nationalbank, og så var det hele klaret. Det kunne den tilsvarende finansminister i Tyskland ikke med den mere grundlovs-sikrede tyske Forbundsbank officielt indtil 1997¹⁹. Forbundsbanken var uafhængig af regeringen

---

¹⁸ Fordi det i realiteten virker som en skjult skat på opsparing; politikere elsker skjulte skatter. Desuden virker inflation i første omgang opmuntrende på omsætningen. I det lange løb slår prisstigningerne naturligvis igennem i alle led i produktions- og afsætningskæden, og så er man lige vidt - blot med et højere prisniveau - uden større produktion, men med en illusion om reel lønforhøjelse fattigere.

¹⁹ 1997 var året, hvor Maastricht-kravene til medlemslandenes økonomier skulle afprøves. I Tyskland

og alene underlagt Grundloven indtil udgangen af 1998, hvor EURO indførtes til erstatning for D-Marken. Det fortsatte i Danmark og helt tilsvarende forpligter Den Europæiske Centralbank nu Danmarks Nationalbank, som modydelse til den faste kobling til Euroen fra 1999. Det sidste kan være Grundlovsbrud, idet det bryder vor centralbanks pengemonopol. Grunden til det er tillokkende for regeringer at udstede for mange penge er, at dens politikere så nemmere bliver genvalgt. Den for store pengemængde virker nemlig i første omgang, som om borgerne lettere kan få afregnet deres køb, og der bliver ekstra interesse for at købe mere, fordi folk føler sig mere ved muffen. Og så mener mange desværre, at det må skyldes, at vi har en *god* regering. Det går dog galt, for priserne begynder efterhånden at stige. Og så kan det være ét fedt, om der var lidt flere sedler at betale. Der er oveni købet en tendens til, at varepriserne tit stiger mere end de fleste af borgernes indkomster, fordi andre landes regeringer gør ligeså. Det sker kun, fordi regeringen/regeringerne har sat det hele i gang.

Herved kan regeringen fristes til, at udvide pengemængden endnu mere, selvom, der stadig ikke er dækning. Det gjorde de også i Tyskland i 1920-erne. Det skal vi vende tilbage til og forklare nærmere nedenfor.

Skatterne og folks egen gæld mærkes heller ikke så meget, når der hele tiden laves falske penge eller trækkes veksler på ufødte generationer.^{20 21} Det bliver til sidst en ond cirkel på en vis måde svarende til en for stor indtagelse af alkohol igennem lang tid. Til sidst melder abstinenserne og smerterne sig.

De ledende har på denne måde blandet sig kunstigt i køb og salg. Det giver dog altid gæld i sidste ende, fordi de, som vi handler med i udlandet, efterhånden mærker, at vore varer er blevet

---

solgte man bl.a. af guldreserverne for at dække underskuddet på de offentlige finanser. Det betød at det første af konvergenskravene, der var sat op i Maastricht-traktaten, overtrådtes.

²⁰ Hvilket et langt stykke hen ad vejen er ét og det samme. Vi har jo ingen garanti for at disse endnu ufødte vil honorere deres forældres gæld. De behøver bestemt ikke at gøre det - moralsk set. For de er ikke blevet spurgt. En vis Niels Ebbesen kappede som måske bekendt hovedet af én af den afdøde konge Erik Menveds store kreditorer, Grev Gert. Men vold løser sjældent problemet - kreditorer har arvinger, som vil opretholde kravet om indfrielse af gælden.

²¹ I realiteten er inflation et brud på aftaleretten, der ifølge folkerettens grundlægger Hugo Grotius simpelthen udgør grundlaget for ordentlig samkvem mellem mennesker. Han formulerede den berømte juridiske grundregel "pacta sunt servanda" d.v.s. aftaler skal overholdes. Inflation er aftalebrud.

noget dyrere at købe, for hver gang de køber hos os igen. Det kan også ske, at vore långivere f.eks. i udlandet efterhånden indser, at vi aldrig vil kunne afvikle den gæld ordentligt igen, som vi i det lange løb har pådraget os. Så kommer vi til at følge kreditorernes anvisninger.

Så sælger vi efterhånden mindre, men vi køber måske stadig meget i udlandet, hvis der endnu ikke er blevet låneproblemer, og så bliver der selvfølgelig endnu mere underskud. For at vi alligevel skal kunne handle videre, må vi så noteres igen. Og sådan kan det fortsætte, indtil til kreditorerne siger stop.

Danmark er særligt sårbar overfor dette fænomen, der kaldes inflation (pengeforringelse), fordi vi skal handle så meget med udlandet for at holde det hele i gang, også i produktionslivet. Importkvoten (den andel af indkomsten, der bruges på import) er høj.

Der er flere ufine tricks, en regering kan gøre brug af, når det så er gået galt. Den kan ændre bytte-prisen på udenlandske penge (valutakursen) ved at meddele, at vore egne penge nu sættes lavere i værdi i forhold til udlandenes penge. Dette kaldes at devaluere. Men det er også kun en stakket frist, der er med den trafik. Lige til at begynde med får vi lavere afregningspris på vore eksportvarer målt med udlandets penge, og importen bliver dyrere målt med vore penge. Det skulle efterhånden bedre misforholdet i samhandelen, for så køber vi mindre og sælger mere. Gælden bliver blot opskrevet i danske kroner.

Da vi imidlertid importerer så stor en andel af det, vi bruger til at producere af også, kommer det efterhånden til at slå igennem på vore eksportpriser. Desuden fristes regering og embedsmænd til at øge seddeltrykningen for at dæmpe disse kedelige virkninger af devalueringen, så det bliver lettere at skaffe sig *illusorisk* købekraft og skabe falske forventninger i Danmark.

EU's Euro

Fra begyndelsen af januar 1999 nedskrev de 12 EURO-deltagerlande deres valuta EURO med godt 1,4 pct. pr. måned regnet i norske kroner, men med næsten 3 pct. pr. måned, når regnes i forhold til US-dollars. Dette var tegn på at end ikke spekulanterne accepterer den nye valuta, så kapitalen flyder faktisk væk fra Europa. Derfor må renten hæves før eller siden. Og dette nødvendige træk gav pr. automatik mere arbejdsløshed og mere politisk ustabilitet.

For hele 1999 gjaldt at EUROen faldt med 13,8 pct. i forhold US-Dollars, med 19,8 pct. i forhold til japanske YEN og med 8,7 pct. i forhold til norske kr. (se nedenstående tabel). Selvfølgelig kan der foretages forskellige krumsping for at holde kursen oppe, men i længden vil EURO være dømt til undergang, medmindre det lykkes at oprette og fastholde en gyldig Europa-stat og dermed nedlægge de europæiske nationer. En erobring/indlemmelse af Rusland for næsen af USA og England vil i øvrigt være det meste af en forudsætning for denne fastholdelse. Der var en falsk løsning mere, som vi skal se på i [appendiks 1](#).

Om pengeforringelse, gæld og afhængighed - fortsat

...Vi kommer ikke udenom, at penge kun er papir og metalmønter. Varer og arbejdsydelser er noget helt andet. Det er selvfølgelig fristende at tro, at vi bare kan fortsætte med at lave penge uden ordentlig dækning.

Der kan herefter endda ske det, at inflationslandets udenlandske långivere indser, at landet aldrig kan få afviklet sin gæld på normal vis - hvorefter kreditorerne tropper op og dikterer landets fremtidige økonomiske politik - som det netop er skete i f.eks. Sverige. Hvis svikmøllen alligevel fortsætter kommer det tidspunkt, hvor kreditorerne simpelthen siger stop.²²

Indtil da kan regeringen blive ved med at få det til at se ud, som om det går rigtig godt, eller ufattelig godt, som en ukyndig, eller naiv finansminister blev ved med at fortælle folk på TV fra 1991 til 1993. Han vidste måske godt, det var helt galt fat. I så fald løj Henning Dyremose! Mogens Lykketoft havde derefter opsvinget indtil 1998, som danskerne ikke helt fornemmede.

Fra 2001 ville man satse på at privatisere administrationerne af socialhjælpen. Det indebærer bl.a., at der lægges planer om at afhente de udstødte om morgenen og bringe til noget arbejde, som man ikke helt har fundet frem til endnu (TV2 27. og 28/2-1999). Denne koncentrationslejr-model har været anvendt i bl.a. Middelfart.

Danskernes tilslutning til Europa-Unionen var begges store ønske. Dyremoses egen chef daværende statsminister Poul Schlüter havde bl.a. på et møde i Maastricht i Holland i december

---

²² Så går samhandelen med udlandet helt over på private hænder; de lokale penge erstattes med fremmede (Dollars eller Euro indtil), og landets statsmagt fungerer reelt ikke længere som sådan. Den er da blot én mafia blandt andre. Det er sket adskillige steder på kloden, og det kan også ske i Danmark. Modsat hvad mange inderst inde tror, så er danskerne ikke spor klogere eller sødere end andre folkeslag.

1991 lovet at "få danskerne med på EU-vognen." I 1986 havde samme Schlüter meddelt på møde i München, at Europa-unionen var stendød. Vi skulle ikke inden tilslutningen til *den døde* union, som vi ganske vist skulle folkeafstemme om, mærke så meget til, hvordan det kneb med finanserne. Ét NEJ til den døde union var dog ikke nok. Alene i 1991 lavede Dyremose ekstra penge for ca. 40 mia. kr. eller ca. 10.000 kr. pr. dansker over 18 år. Det skete ved pr. telefon at bestille dem trykt i Danmarks Nationalbank. Mogens Lykketoft kørte en lignende trafik. Forskellen består kun i det, de siger, hvoraf det meste ikke betyder meget. Der er ingen reel forskel på det, de gør eller bringes til at gøre.

8. april 1992 kunne man i den danske provinsavis Aarhus Stiftstidende læse, at ledigheden blandt murersvende i Århus var 36% - altså mere end hver tredje - og at malerne var i næsten samme, men lidt værre situation.

Det førte til, at deres håndværksmestre bad kommunen om at igangsætte håndværksarbejder. Der var f.eks. stort behov for at få istandsat skolerne i kommunen. Malernes fagforening havde måneden forinden sendt følgende budskab til pressen: "Stop forældrenes sorte arbejde, når vi er så mange arbejdsløse." ²³

I 1991 havde man derimod istandsat bl.a. Gellerup Parken, betonkollektivistisk boligkompleks (Ghettoen) vest for Århus i Brabrand for omkring 164 mio. kr. - med næsten udelukkende kommunale penge/garantier. Medio august 1992 godkendte Århus Byråd endog ekstra ombygningsarbejder inden-dørs i lejlighederne til ca. 300.000 kr. pr. lejlighed; de fleste af midlerne hentet fra Boligselskabernes Landsbyggefond.

Hertil er to centrale spørgsmål:

1. "Hvorfor var istandsættelserne/ombygninger af Gellerup Parken til i alt hen ved ½ mia. kr., der kunne skaffe svendene arbejde i 1992 og måske vedligeholde/forbedre bygningerne, ikke sket noget før for de penge, som allerede var inddrevet i skat?"
2. "Hvorfor brugte kommunen henved ½ mia. kr. på at renovere/ombygge nogle boliger, som ingen ville bo i, medmindre kommunen eller staten betaler huslejen, der i forvejen var tårnhøj -

---

²³ Danske forældre havde på nogle af kommunens skoler frivilligt hjulpet med at istandsætte, fordi der manglede penge på budgettet, som havde været meget belastet af indvandrerundervisning.

efter ombygningen stiger den igen, så den samlede boligudgift kunne forventes at blive 830 kr. pr. kv.m. pr. år, når de første 1000 lejlighederne stod færdige"?

Svar på 1. spørgsmål: Pengene var på forhånd brugt til andre formål.

Svar på 2. spørgsmål: Det må guderne vide, hvis ikke de også her er magtesløse.

Kan et æble spises to gange?

Hvorfor kunne det ikke betale sig at igangsætte byggeri og reparationsarbejder på normale betingelser, også på skolerne?

For at det skal kunne betale sig - blot en smule - skal der reserveres værdier til et afkast senere, når nogen skal placere værdierne i arbejdet nu, frem for at de selv råder over disse værdier til forbrug.

Sandheden er, at værdierne var forbrugt, og anvisningerne på værdierne forbrugte indtil flere gange.

Projekter af den beskrevne type kunne virke tillokkende; men desværre bliver det hele meget værre, hvis der bruges kommunale penge eller garantier, som i realiteten er det samme, til formålet. Problemet forskydes blot og bliver endnu større et par år efter. Så bliver ledigheden 45-50% i stedet for 36%, hvis ikke endnu flere *falske kommunale penge* kastes i projekterne mod ledigheden. Men så fandt de sandelig på orlovs-camouflagen, som var den danske miljøminister og tidligere arbejdsminister Svend Au-kens ambition fra slutningen af 1970-erne, hvor "miljøet begyndte at styre arbejdsmarkedet rent ministerielt." Så faldt arbejdsløsheden lidt på papiret, for nu skulle de arbejdsløse "aktiviseres" i de orlovs-ramte jobs, næsten udelukkende i den offentlige sektor.

De socialistiske partier planlagde herved de dobbelte og tredobbelte ansættelser, der er blevet så kendte i den gamle, socialistiske østblok. Desuden er det af hensyn til image bedst at få fordelt alle de udstødte på nogle flere offentlige hyldefag, så de officielle optællinger af de arbejdsløse kan falde mere heldigt ud.

De såkaldt borgerlige så naivt hen til, at en mængde arbejde udført i den offentlige sektor af mere løs og billig arbejdskraft (8,25 kr. i timen udover bistandshjælpen første år for en ung

under 25 år) på denne måde kunne forsvinde ad åre ud i det private initiativ, når de fastansatte i monopolsektoren måtte blive udkonkurreret af den løsere ansatte arbejdskraft uden fagforeningsmilliardærerne i ryggen. De skynder sig så at udslynge sloganet: "Brug for en ekstra hånd" – ikke en ekstra ånd.

Desuden var der med "opsvinget" skabt den stemning via medierne i den pyramideformede offentlighed, at de arbejdsløse ikke gider arbejde. Så var det med at være med på noderne (se Trotskis Plan nedenfor).

Og dårligdommen fortsætter til al normal aktivitet er gået i stå og erstattet med kommunalprojekter eller med andet umuligt eller overflødig aktivitet, der ikke kan køre uden skattefinansieret tilskud. Dette er planøkonomi, i bedste EU-FN-stil.

Bøtten skal vendes, og der skal gøres op med bedraget hele vejen rundt, ellers bliver det hele meget værre i sidste ende. I virkeligheden bad svendene og deres mestre om at komme på dobbelt offentlig understøttelse, da ingen nemlig havde efterspurgt deres arbejde frivilligt for egne værdier.

Nu byfornyelse der hele vejen rundt for ikke ikke-eksisterende midler. Det blev som forudset til huslejeforhøjelser, som lejerne knap nok kan klare. Så skal de også have flere reelt ikke-eksisterende midler, der blot dræner købekraften yderligere. Selvfølgelig kunne svendene henvise til, at en mængde folk i kommunens tekniske forvaltning og i andre forvaltninger i realiteten allerede var i samme situation. Burde det hele derfor gøres endnu værre, eller burde der i stedet ske kæmpeforandringer i forvaltninger?

Dette bliver forhåbentlig et enkelt meget afgørende spørgsmål ved finanslovforhandlinger i 2002 med henblik på budgettet for 2003, såfremt man indser, at underskud på statshusholdningen på 30-40 mia. kr. pr. år er et ødelæggende dræn, når ikke andre tilsvarende reduktioner af betalingsmiddelmængden foretages.²⁴ Man skiftede rent faktisk til lave overskud på de offentlige finanser lige omkring dette tidspunkt.

---

²⁴ Éngangsindtægter ved salg af offentlige aktiver eller ved "tyveri" fra Den Sociale Fond et enkelt år skaber ingen balance i en fejlindrettet økonomistruktur, der er en afgørende del af årsagen til problemet. Det blev meget værre, som vi skal se nedenfor under "Dansk Finanspolitik i inter-nationalt uvejr."

Det der ofte glemmes eller bevidst overses ved skattefinansierede arbejdsløshedsprojekter og anden aktivering er, at de værdier, der overføres til projektaktiviteter, tages fra et andet sted i økonomien, hvor det private initiativ er rådende. Det betyder, at de penge så ikke kan bruges frivilligt i overens-stemmelse med borgerens indkomster, ønsker og behov. Hver gang dette sker alligevel, går det mere galt og kører mere skævt. Herved skævvrides til sidst hele økonomiordningen, så større og større dele bliver planøkonomi eller kommando-økonomi, hvor bureaukrater disponerer på borgernes vegne, men for borgernes værdier og med dem som trækdyr, fra 1996 i 3½ ud af 5 arbejdsdage i alt pr. uge.

Herved øges afhængigheden af bureaukraterne og kreditorerne gradvist, indtil hovedparten af, måske hele økonomiens naturlige ordening, er sat ud af spillet. Dette var i realiteten sket i Danmark allerede i begyndelsen af 1980-erne.²⁵

I 1990-erne kørtes der helt parallelt med tilskud i ekspresfart både i Europas enkeltlande og i EU, der nu også har fundet på sine egne afgifter. Om få år skal ikke konkurreres mere (se nedenfor under Den Trilaterale Kommission).

For at vi kan handle med andre lande må der (i den nuværende indretning), som du nu har set, noteres. Vi laver for mange pengemidler og bruger dem i stedet for at lade dem forblive i vareproduktionen. Vareproduktionen er det eneste, vi kan betale vor import med og afvikle vor gæld ordentligt med.

Hvis en mængde lande bare udsteder for mange pengemidler, så bliver det i sidste ende nogle få banker, der kommer til at bestemme, om der skal udlånes yderligere i den nuværende indretning. Det kan, som vi vil se lige straks, også føre til, at fremmede lande eller banker kommer til at bestemme meget mere over os og vort lands ledelse, end borgerne tilsyneladende forestiller sig:

En oplagt trussel uden vor opvågning, en sikker trussel med EURO-en til den kikser.

Hvis alle lande bare laver større og større gæld, vil de efterhånden skulle konkurrere om, hvem der hurtigst kan gældsætte sig. I virkeligheden er det falskmøntneri, det skader alle i sidste ende,

---

²⁵ Monopol- eller statssektoren voksede målt i personale med yderligere 12 pct. i 1980-erne, hvor Danmark havde en såkaldt borgerlig regering fra 1983.

bortset fra interbankudlånere, politikere, bureaukrater, spekulanter, og det er en ret langsom og mere smertefuld proces at få standset og vendt.

Især er det svært, når lederne her har tiet eller talt usandt herom over for folk, der ikke kunne ane, hvad der foregik nærmest i det skjulte. Pressen ville heller ikke følge, hvad der skete. *Vi skulle ikke vide det.*

Når det sker, at alle eller mange større lande på denne måde bluffer, kan det i det lange løb føre til store handelskrige eller rigtige krige. Dette er, hvad der sker nu.

I Danmark har vi fortsat alt for stor monopolsekter med skattefinansiering²⁶. Det meste af det, den laver, kan ikke sælges, men det, som bureaukraterne selv forbruger, *skal* betales. Og så kan de penge jo ikke bruges til andet. Tillader regeringen, at pengeanvisninger alligevel bruges en ekstra gang, fordi den ikke inddrager og reserverer den fornødne sum, så er der igen lavet for mange pengemidler. Når skatteborgerne i forvejen er hængt meget op, så er det nemmest for dem, der ønsker at blive ved mag-ten, at lave nogle flere sedler og give mere kredit. Hæver de skatterne yderligere mister de måske magten.

Mindre end 1/3 af alt, hvad der frembringes i Danmark ved arbejde, har det offentlige *ikke blandet* sig direkte i. Dette *var/er ikke* statens opgave i et demokrati, og det er en katastrofe, at det skete, hvis ikke man ønsker sig et diktatur.

Det havde udviklet sig særlig slemt til gennem en generation, at det offentlige havde blandet sig mere og mere med "produktionsløse penge" i alt, alt for meget. Det havde skævvredet hele vor økonomi, så 2/3 er mere eller mindre kunstigt indrettet. Vore varer er altså blevet alt for dyre at sælge til udlandet²⁷.

Nu kopierer de det let overskuelige forsøgsland overalt i EU (se nedenfor om Den Trilaterale Kommission)²⁸.

---

²⁶ Ét væsentligt strukturproblem for landets økonomi.

²⁷ Der anvendes fortsat en økonomisk teori, der for det første er særdeles mangelfuld i almindelighed og for det andet kun beskæftiger sig med den tredjedel af økonomien, der er tilbage, når bortses fra det offentliges indflydelse. Der findes end ingen økonomisk teori for den offentliges sektors virkemåde. En *teori* om bureaukatiets virkemåde er ganske overflødig al den stund, at praksis viser os, hvor bureaukratiet fører landet hen.

²⁸ Ovennævnte kronikør fra dagbladet Information den 30. april 1995 opererede med lønandelen som årsag til miseren. Dette var en almindelig grundlæggende misforståelse, hvor han traditionelt sammenblander årsag og virkning. Denne kronikør er ikke fremhævet her, fordi han er interessant; men

Pengelønningerne er for store og skatterne for høje til at produktionen kan beskæftige alle arbejdsløse. Herom skal der ikke diskuteres. Ved at reducere skatterne kan der opnås enighed om lavere pengeløn og dermed samme eller *højere realløn* ved naturlig afgang i offentligsektorerne, der ødelægger landet med deres størrelse. Slutresultatet vil være større udenlandsk efterspørgsel og større efterspørgsel efter arbejdskraft i Danmark.

Ogtil den 2. juni 1992 stod vi fuldstændig gældsat, og der fandtes kun én udvej, mente de 'ydre' magt-haveres 'indre' magthavere: "Meld Danmark ind i Europa Unionen." Det ville danskerne dog ikke, bl.a. fordi det EF-tilhængerne havde lovet de første 20 år i EF, var blevet nærmest det modsatte af det love-de. Der blev endnu en folkeafstemning om en korrigeret Maastricht Traktat den 18. maj 1993. Det blev et Ja. Men så den 28. september 2000 stemte vi Nej til Euro. Så det er blevet noget værre rod med en delvis "Maastricht" og i tillæg ingen Euro.

Når vi har stemt Euroen ud tredje gang sker der forhåbentlig en forandring. Vi kunne ændre Danmarks Riges Grundlov, så der blev ordentlige regler for pengeudstedelsen, regler som ikke kan omgås i det skjulte. Vi begynder måske også på ordentlig måde at afskaffe det offentliges vilde overforbrug af personale, store dele af de mangfoldige offentliges gøremål går måske samme vej.

Måske bliver det også nødvendigt løbende at fortælle borgerne, hvor meget de forskellige ting reelt koster, og hvor meget af økonomien, der bygger på de dårlige penge og manglende konkurrence og afgifter²⁹. Det tager tid, men til sidst vil det begynde at gå op for de fleste, hvem der snyder hvem, når der laves falske penge og konfiskeres løn.

Beskatning kaldes det, når borgerne beholder hovedparten selv. De arbejdende i samhandels- og produktionssektoren, de arbejdsløse, pensionisterne og børnene (ca. 3,7 mill. ud af 5,3 mill.) bliver snydt hver gang.

---

fordi han er typisk blandt de karrierefikserede, der mest kommer til orde i disse sidste år inden den planlagte Europa-stat.

²⁹ Af fyringsolie-regningen er op imod 80% nu afgifter.

Tilbage til Krigs- og Mellemkrigstiden

Storbritannien var det første land, der stabiliserede valutakursen med en udligningsfond altså fraveg kravet om pengepolitiske indgreb i 1932. I 1934 og 1936 fulgte U.S.A og Frankrig det britiske mønster og fra september 1936 enedes disse lande om at køre med fonden efter engelsk mønster og således, at de tre lande kunne holde deres respektive valutaer konstante i forhold til hinanden uanset behovet for pengepolitiske indgreb. Holland, Belgien og Schweiz tilsluttedes dette valuta-fondssamarbejde senere i 1936. De nordiske lande havde kørt helt sammenkoblet med Storbritannien uden at have selvstændige fonde.

Selvstændigheden kunne - helt statsforskyldt - ligge på et meget lille sted, også dengang.

Valutakursstabiliteten sikredes især af det forhold, at fondene var forpligtet til at sælge guld til hinanden mod betaling i egen valuta, og at U.S.A. havde lagt sig fast på en fastsat pris på guld (35 dollars pr. ounce fint guld). Dette betød at dollars og guld kunne erstatte hinanden i et fast forhold til enhver tid.

Det *bilaterale udligningssystem* følger med Hitler-regimet og skal også ses på baggrund af de helt vilde internationale krav på Tyskland efter Den første Verdenskrig:

Versailles-Traktaten inklusive de tyske krigsskadeserstatninger fastlagdes af de allierede (minus Sovjetunionen) i Paris. 14 punkts-programmet udarbejdet på forhånd Præsident Woodrow Wilson skal ikke her listes op og diskuteres; hverken amerikanerne eller Fredskonferencens Kommission forstod meget af hans tankegang. Et resultat nåedes først da De fire Store (sejrherrerne), repræsenteret af Woodrow Wilson, Lloyd George, Orlando og Clemenceau. De to førstnævnte talte dog ikke fransk og Orlando talte ikke engelsk, så det kneb.

En forfatter (Erik Møller) har træffende skrevet, at deres samvær derfor til tider fik et forløb, som kunne minde om det norske eventyr, hvor troldene kun havde ét for øje, der gik på omgang. Versailles-Pagtens 440 paragraffer plus tillægsbestemmelser i hovedtræk – det drejede sig ikke blot om de 12 punktet, som offentligheden fik oplyst:

Tyskland skulle afstå Alsace-Lorraine til Frankrig. Saar-distriktet skulle i 15 år være under international styre, derefter skulle der finde afstemning sted. Belgien fik det lille distrikt

Moresnet, om Eupen-Malmedy-områderne skulle der holdes afstemning – de gik til Belgien. Slevigs statsforhold skulle ligeledes afgøres efter afstemning (Den danske Genforening med Sønderjylland syd for Kongeåen).

Tyskland skulle afstå sine polske områder og anerkende Polens selvstændighed. I Øvre-Schlesien skulle der være folkeafstemning. Danzig skulle være fristat i toldunion med Polen, der kunne benytte den som havneby, og Polen fik et land – med gammel slavisk befolkning – op til Danzig – ”Korridoren”. Østpreussen blev derved afskåret fra direkte forbindelse med det øvrige Tyskland. Memel-distriktet skulle afstås. Østpreussiske, tyrolske o.a. distrikter, hvor der skulle være afstemning, stemte sig til Tyskland, og her forandredes altså intet i Europakortets udseende. Tyskland måtte give afkald på alle oversøiske rettigheder og territorier.

Kolonierne skulle alle fratages Tyskland og blev – dog kun som mandater – tildelt de magter, der allerede havde erobret dem. Fredstraktatens territoriale bestemmelser blev i det væsentligste udformet i løbet af april 1919. De samlede økonomiske erstatningskrav på Tyskland blev fastslået til mellem 137 og 150 milliarder Guldmark. 20 milliarder skulle betales 1. maj 1921. 10. maj 1921 blev kravet reduceret med 42%.

Tyskland skulle desuden udlevere alle handelsskibe over 1600 tons, halvdelen af tonagen mellem 1000 og 1600 tons, en fjerdedel af sin fiskerflåde og en del af sine flod skibe. Store mængder varer, navnlig byggematerialer til genrejsning af de krigshærgede egne, gennem 10 år kulmængder, og endelig skulle det gennem 5 år give de allierede toldbegunstigelser og andre handelsfordele. Dertil kom endnu bl.a. en række militære bestemmelser. Da de allierede var færdige med fredsbestemmelserne, blev Tyskland tilsagt til at give møde. De kom med tre særtog den 20. april – så mange eksperter var der med. Men først den 7. maj blev den tyske delegation lukket ind til konferencen.

Allieret uenighed havde forsinket, forlød det. Delegationen bestod af udenrigsminister Grev Brockendorff-Rantzau og ministrene Landsberg og Giessberts. Forsamlingen hilste dem ved at rejse, og da den var placeret, rejste Clemenceau sig og holdt en kort tale – henvendt til ”Mine herrer fra det tyske kejserdømme”. Så blev traktaten et værk på 4-500 trykte sider – lagt foran delegationen, og derefter skulle mødet have været hævet. Men til almindelig forbløffelse gav Grev Brockendorff-Rantzau sig til at holde en skarp tale – og det endda uden at rejse sig. Han erkendte Tysklands afmagt, men protesterede imod, at man i traktaten havde

fastslået, at Tyskland ene bar skylden for krigen. ”En sådan erkendelse ville i min mund være en løgn”. ”Måske”, sagde han videre, ”kunne der være begået uundskyldelige forbrydelser under krigen – men de hundrede-tusinder af civile, som efter den 11. november er døde på grund af hunger-blokaden, efter vore modstandere havde vundet krigen og sikret sig sejren, de blev dræbt med koldt overlæg”. – Dødstavshed, da han sluttede. Mødet hævet.

– Og så læste tyskerne indholdet. – Foruden det deraf, som allerede er nævnt, bestemtes det bl.a., at Tyskland af sin krigsflåde skulle udlevere de fleste af de internerede skibe, og fremtidig tillodes kun en meget begrænset flådestyrke med i alt højst 15.000 mands besætning og af hær kun 100.000 mand hvervede tropper, ingen luftstyrke, udlevering af flyvemaskiner og Zeppelinere (luftskibe). Begrænsning af enhver for krigsudrustning, sløjfning af fæstninger m.m. Frankrig havde bl.a. regnet med fejltagtigt prisniveau og medregnet "tabet" af fabrikker og lignende, der var blevet nedlagt før krigens start. Der var flere andre medvirkende grunde til reduktionen, begrundelser der ikke i samme grad var så direkte iøjnefaldende.³⁰

I tyverne forsøgte skiftende regeringer i Tyskland (som nævnt) at seddeltrykke sig til tålelige forhold, ligesom den danske stat gjorde i mindre målestok, dog samtidig med at kronekursen i dag holdes kunstigt oppe af tyskerne og de internationale, indtil vi eventuelt dropper Europa-integrationen og koblingen til EURO-en ophører, eller Unionen dropper sig selv³¹.

Under datidens forhold førte trafikken bl.a. til, at mange tyske aktieandele kom over på udenlandske hænder, fordi ingen i længden ville modtage de efterhånden værdiløse tyske pengesedler i udlandet, når der skulle leveres varer m.v.³² Man tilbød så i stedet simpelthen aktier for guld, dollars eller Sterling. Tyskland skaffede sig fremmed gangbar købekraft ad

---

³⁰ Handelskrigen som var skabt af erstatningskravene ensidigt rettet mod Tyskland og efterfølgende stabiliserings-systemet vendt mod Tyskland, der ikke trods nok af realkapital, kunne komme i gang igen, når netop erstatningskravene skulle indfries samtidig og betales i guld lige-som indkøbet af råvarer og andre livsfornødenheder.

³¹ Danmark mangler realkapital på grund af for stort forbrug af købekraft, der skulle have været realkapital i produktionen.

³² Da de tyske Mark stod i 45 (danske) øre hældte Tyskland Mark ud i de neutrale lande (bl.a. her til køb af især landbrugsvarer). I det omfang vi modtog Mark for disse f.eks. landbrugsvarer har den danske landbrugseksport under krigen givet et nationalt tab, fordi vi modtog Mark til 45, som måske var 5 øre i værdi i 1921 (et par år efter). Amerika havde et lignende problem, fordi U.S.A. lå inde med enormt mange milliarder Mark, og derfor blev tvunget til at holde Mark-kursen oppe. Dette benyttede Tyskland sig af til at hælde Mark ud over hele verden. Tyskland ville gerne importere til reeksport, så længe det i udlandet kunne få lov at betale i Mark og kunne få råvarerne eller færdigvarer og re-eksportere disse mod Kroner eller Pund. Det kunne faktisk være en fordel for Tyskland at "eksportere tyske fabrikker" for at tyskerne for deres eksport kunne købe værdier i udlandet, der ellers ville ligge uden for den tyske regerings rækkevidde og kontrol.

denne dødsrute³³. Det lindrede en smule en tid.

Det var en kendsgerning, at to tredjedele af Tysklands fødevarebeholdning måtte importeres. I New York Times den 7. august 1933 udtalte Samuel Untermyer, at “denne økonomiske boykot er vores metode til selvforsvar. Præsident Roosevelt har anbefalet brugen af den i National Recovery Administration.³⁴” De dumme angrebsplaner under Hitler indebar, at der dels skulle være fuldstændig valuta-kontrol dels være udligningsaftaler om samhandelen med hvert enkelt land for sig.

Der var således dels almene dels internationale begrundelser, men så sandelig også begrundelser, som direkte var koblet til en selvmodsigende erobringspolitik, herunder rustnings- og forsyningspolitik under krigsforhold. Guldet cirkulerede mellem landene, der var med i stabiliseringsfonds-systemet sat i gang i England.

På denne baggrund var tyske virksomheder tvunget til at rette blikket mod Sovjetunionen, der manglede en mængde især teknik til opbygning af industrien. Sovjet kunne/ville betale med guld eller gangbar valuta og olie for tysk industriteknik. Sådan kan der sågar læses i de officielle historiebøger.

Forstå, at det engelske stabiliseringsfondssystem især var sat op for at modvirke det forhold, at der skulle afleveres guld til Tyskland i tilfælde af et samhandelsoverskud i tysk favør. Fondssystemet forhindrede guldafleveringen kunne blive aktuel, fondssystemet, der var tilrettelagt helt i tråd med erstatningskravet på Tyskland. Det var især Frankrig og England, der gjorde enorme krav på Tyskland efter Den første Verdenskrig, men netto-tilgodehavendet lå på Manhattan³⁵ i de internationale banker.

---

³³ Den tyske hyperinflation er blevet kaldt et af verdenshistoriens største tyverier, nok ikke uden grund; for eksempel blev utallige ældre mennesker, der havde sparet op til deres alderdom, bragt til tiggerstaven.

Opsparing i national mønt op til vekselkursfastsættelserne primo 1998 vil ligeledes miste stor værdi. Her skal du huske at alle regneenheder på alle dokumenter og såkaldte værdipapirer ændres til *EURO i deltagerlandene. Såkaldte fordi de som altovervejende regel er mindre værd, end der står på dem.*

³⁴ Helt svarende til J. M. Keynes's New Economics.

³⁵ Manhattan anvendes i det følgende som samlebetegnelse for det finansielle centrum omkring Wall Street i New York, hvor Børsen og de multinationale koncerner og bankimperier i rigt mål er repræsenteret.

Wall Streets historie er lang. Her lidt om starten og om en anden unions opståen

Oprindeligt var der blot 13 kolonier i Amerika. De kaldtes New England og var Englands ero-

---

bringer/besiddelser. Her brugte de deres egne penge. Der var mange forskellige; de kaldtes "colonial script" og alt fungerede tilfredsstillende. Mn brugte begriundelsen at kolonierne skulle svare skat til England for at finansiere krigen mod de franske "konkurrerende" kolonister i bl.a. Californien. Ved at kolonisterne selv lavede deres penge kunne de nemt kontrollere købekraften. Dette var de engelske bankfolk utilfredse med, fordi disse ligesom de gjorde i England, ville styre pengeudstedelsen. De indførte så deres pengesystem og mindskede pengemængden til cirka det halve. Nu blev koloniernes lykkelige tilværelse totalt forandret. Nu blev der arbejdsløshed og fattigdom. Vreden vendtes mod englænderne og førte til Frihedskrigen med efterfølgende *Uafhængighedserklæringen*. To af anførerne bag denne revolutionære krig var finans-eksperterne *Robert Morris* og *Alexander Hamilton*, som blev finansminister under George Washington. Det var en dårlig ide at søge den nu opståede krig med England finansieret ved skatteopkrævninger, mente de, fordi skatter altid generer folk. Derfor lod de seddelpressen køre i stedet, for krigen skulle de have. De trykte i stedet statsobligationer og andre gældsbeviser af ihændehavertypen, som de solgte til de almindelige, flittige borgere, der købte for deres surt tjente penge via dels den federale regering, dels enkeltstaterne og kommunerne. Den franske deltagelse i samme krig blev også finansieret (med Necker som rådgiver) med lån (1,2 mia. Frs). Necker var en stor finansmand, ingen statsmand.

Da krigen var ovre, stak de også sådanne obligationer (i enorme mængder) sammen med lidt aflønning ud til de hjemvendte soldater. Papirenes værdi afhang af, om staten blev solvent og kunne/ville indløse dem og i givet fald til hvilken kurs. Der gik lang tid uden noget skete, og de fleste regnede derfor papirerne for værdiløse. Med Hamilton som finansminister blev der udsigt til, at situationen kunne udnyttes af nogle få.

Enkeltstaterne lavede papirpenge for 210 mill. og Unionen for 360 mill. dollars under Uafhængighedskrigen. Så måtte papirdollaren selvfølgelig falde. I 1779 skulle der 38 papirdollars til at købe én sølvdollar, året efter 100 og 1781 nogle gange 1000 papir-dollars for at købe en sølvdollar. De blev derefter indkaldt, og for hver 100 dollars fik man 5 dollars i rentebærende certifikater; der kom ikke så meget ind, for folk brugte de værdiløse penge som tapet og etiketter (så havde de da den værdi). Altså en devaluering på 95%.

Første gang glippede vedtagelsen, som var længe ventet af nogle få; men i 1790 vendte Ambassadør *Thomas Jefferson* (USA-præsident 1825) hjem fra Frankrig som ambassadør for magthaverne i Amerika, lad os hellere sige, egentlig magthaverne i England. *Thomas Jefferson* og *Alexander Hamilton* blev bekendte med *Adam Weishaupts* doktriner i 1790-erne. Én af de centrale skikkelse blandt de protesterende på amerikansk jord mod indførelsen af de hemmelige, europæiske selskaber var *John Quincy Adams*. Jefferson havde bl.a. bistået de revolutionære med sin indsats til fremme af den *Den Franske Revolution*. Med ham gik det som planlagt. Da kunne gennemføres en lov om, at statspapirerne skulle indløses - her 14 år efter Uafhængighedserklæringen af 1776. Lovgiverne hørte på lovforslagets forelæggelse i dybeste overraskelse - men ikke spekulanterne, der havde planlagt det fra starten. Papirerne skulle indløses til pålydende og enkeltstaternes gæld skulle federalregeringen samtidig dække ind. Nu skyndte spekulanterne sig rundt og købte op i al stilfærdighed, hvad der var af papirer rundt omkring i skufferne hos almindelige mennesker, der ikke kendte lovgivningen. *Hamilton* skrev til *George Washington*: at han "for længe siden havde lært, at den offentlige mening var uden værdi." Pengene til indløsningen kom fra salg af nye statsobligationer til de samme borgere her henved 25 år (en generation) efter krigen. På denne måde kom borgerne til at betale krigen og betale for at blive mere styrede fremover. Det var *Wadsworth*, Kongresmedlem i Connecticut, der sendte skibene til Sydstaterne for at opkøbe alt det papir, de kunne få fat i. Rygterne om alle disse forkastelige manøvrer bag kulisserne blev efterhånden så pågående, at New Yorker bladet *Daily Advertiser* endog opstillede en beregning over, hvad de forskellige ville tjene, når loven gik igennem.

Efter denne ville *Robert Morris* stikke \$18 mill. lommen (i årene 1790-1792), *Jeremiah Wadsworth* 9 mill. og Guvernør *Clinton* 5 mill. *Fisher Ames* og *Christopher Gore* var også med i syndikatet. Begejstringen var som man vil forstå på kogepunktet i Wall Streets kaffehuse, hvor spekulanterne havde deres hovedkvarter.

Det der manglede var blot at få begrænset adgangen til den omsiggribende aktivitet i Wall Street. For megen offentlig indsigt og for stor offentlig deltagelse kunne skade forretningerne og gøre det for usikkert for de deltagende. Dette sidste klaredes først rigtigt efter Borgerkrigen i 1861-1865.

Som man vil forstå blev handelsforbindelser ikke just de mest naturlige af disse systemer, og der taltes i disse år før krigen meget om, at den totale samhandel mellem verdens nationer blev mindsket ret så meget til ulempe for stort set alle. Det samme sker i dag med blokdannelserne. Forholdene dengang blev forværret yderligere ved, at told- og handelshindringer udadtil også fulgte automatisk med datidens blokdannelser. Gullet påstod man, at Tyskland skulle betale eller lade sig forskrive for på Manhattan. Guld i disse mængder befandt sig ikke i Tyskland. Al statsøkonomi var totalt flydende efter krigen, som var ført på lån – dels indenlandske, dels landene imellem. Navnlig USA havde været den store långiver. Det havde i alt £1,9 mia. til gode, deraf f.eks. £842 mill. hos England, der igen hos andre havde £1,74 mia. til gode, deraf hos Italien £467 mill., hos Rusland £568 mill., og £508 mill. hos Frankrig, der igen havde £355 mill. til gode hos andre stater o.s.v. Men hvornår blev disse lån tilbage-betalt? Rusland vedstod ikke Zar-Rigets gæld. Parolen var: Tyskland skulle betale! *Det kan supple-rende oplyses, at én enkelt international bank tjente 20 mia. US\$ (= mere end 16.200 tons guld) på Den første Verdenskrig.*

Varemangel i alle lande gav efter krigen høje priser, og derfor lønnende produktion, indtil voldsomt prisfald satte ind i november 1920, først i USA, snart efter i Europa. I alle lande levede man på papirpenge – som faldt. Næsten overalt i Europa var allerede under krigen papirpenge blev løsgjort fra gullet. Men selv gullet havde ikke sin tidligere købekraft – foråret 1920 endda kun 40 pct. deraf. Alle tal, forhold og begreber var relative. Intet under, at det tog tid at gøre erstatningsregnestykket op.

Talrige møder og konferencer blev holdt, den første i San Remo fra den 20. april 1920 efterfulgtes af andre i Hythe, Boulogne og Bruxelles. Ved konference i Spa den 16. juli 1920 deltog tyskerne for første gang efter krigen i forhandlingerne. Her enedes de Allierede om, at af det beløb man med tiden nåede til at fastsætte, skulle Frankrig have 52 pct., England 22, Italien 10, Belgien 8 pct., de øvrige stater tilsammen 8 pct. Derudover enedes man om en ny en konference. *Det kan supplerende oplyses af Frankrig efter krigen havde opbygget en statsgæld på 150 mia. Franc.*

Erstatningsbetalingernes størrelse var det altoverskyggende problem – mens den tyske mark faldt og faldt. På den aftalte konference i Paris i januar 1921 standsede politikerne – Erstatningskommissionen, som havde afgørelsen, havde endnu ikke talt – ved 269 mia. guldmark. Forbitrelsen i hele Tyskland over beløbets kæmpemæssighed! Skuffelse i de allierede

lande, hvor man havde drømt om anderledes astronomiske tal – mest begrundet i egen statsgæld. Ny konference i London i marts. Tysk modforslag:

30 mia. – altså mindre end det i Fredstraktaten fastsatte a conto-beløb. Denne gang allieret forbitrelse. Tyskland knyttede endda betingelser til sit minitilbud: Det skulle beholde Øvre Schlesiens rige kulegne og have sikret et internationalt lån (der var klart tysk vælgerflertal i Øvre Schlesien med 707.605 vælgere ud af 1.220.514 vælgere i alt og til trods herfor blev området skåret midt over til Polens klare fordel). Blank afvisning!

Ultimatum til Tyskland: Betal, eller der bliver tale om en ny Rhin-besættelse. Tyskland afslog den 7. marts. Så skete det for Tyskland uventede – om morgenen den 8. marts rykkede allierede tropper ind i Düsseldorf, Duisdorf og Ruhrort – officielt motiveret med, at Tyskland ikke hidtil havde betalt, hvad det skulle. Tyskland hævdede at have betalt a conto 20 mia.. De allierede sagde 8. Uenighed om 12 mia.! Og de 8 mia. kunne endda ikke dække udgifterne til de allieredes Rhinlands-besættelse, som Tyskland skulle betale. Den 27. april faldt så endelig Erstatningskommissionens afgørelse af, hvad Tyskland havde at præstere: 132 mia. guldmark plus ekstra 6 mia. til Belgien. I alt 138 mia.

Om kravet på Tyskland var korrekt eller ej, spiller vel mindre rolle end det, der fulgte, *kunne* man ved første øjekast tro.³⁶ Indtil 1923 skulle Tyskland have betalt ca. 10 milliarder, hvoraf 2 milliarder i Guld, Sterling-veksler o.a., som f.eks. 15 mill. \$ for Sønderjyllands-Annektionen fra 1864-1920, hvorunder bl.a. 4.140 dansksindede sønderjyder måtte lade livet i Første Verdenskrig i prøjsisk uniform for en sag, der ikke var deres.

Tyskerne opgjorde at have betalt 60 milliarder af erstatningerne. Institute of Economic, England, satte tallet til 25 milliarder. Fra den 11. januar 1923 og 2½ år frem besatte franske og belgiske tropper Ruhr-distriktet, der var Tysklands industrielle omdrejningspunkt. Tyskerne nedlagde arbejdet og forlod området. Franskmændene satte nogle af dem i fængsel. Med massive kreditter fra USA stabiliseredes den tyske valuta en hel del fra 1924, den 17. april 1924 fulgte *Dawes-Planen* på amerikansk initiativ: Ruhr-Okkupationen ophævedes, erstatningerne

---

³⁶ Den 30. november 1918 var der ifølge John M. Keynes i Reichbank £ 115.417.900 i guld. Krigsskadeserstatningen svarede til mellem £ 7-10 mia eller 33-47 mia US\$. Kravet var således 70-100 gange større end guldindholdet i Reichbank. Selvom alverdens nationalbanker ville have lagt alt deres guld i en pulje, ville den samlede sum ikke blive større end 12 mia kroner i 1925, hævder L. V. Birck. Erstatningskravet på Tyskland svarede ifølge Birck til cirka halvdelen af Tysklands nationalformue før krigen, men til mere end halvdelen heraf i 1925, når prisudviklingen, formueforbruget under krigen og de afståede distrikter indregnes.

skulle nu betales af indtægterne fra rigets jernbaner og af dets industri, der skulle udstede obligationer, dels også gennem forbrugsafgifter og andre skatter. Arbejdsløsheden gik ned og de yderligtgående partier mistede terræn. Da de allierede den 31. januar 1927 ophævede den internationale militærkontrol i Tyskland, var dette et første skridt, der skulle efterfølges af en senere rømning af Rhin-Zonen. Köln-Zonen var rømmet ved udgangen af 1926. Owen D. Young-Planen (forhandlet på to konferencer i Haag den 29. august og den 30. januar 1929) besluttede, at der skulle ydes 35,5 mia. guldmark, som skulle afvikles over 50 terminer indtil marts 1988 og med en ændret fordeling mellem modtagerlandene Frankrig og England.

Der blev samtidig stillet et internationalt lån til Tysklands rådighed, og betalingerne skulle foregå gennem en international bank (**Bank for International Settlements** fra 1930), som skulle oprettes i Basel. Ordningen betød en betydelig lettelse for Tyskland, på hvis vegne Rigsbankpræsident Schacht havde forhandlet. Men den store depression, der fulgte børskrakket i New York, ramte Tyskland langt værre end de fleste andre lande, især fordi landets økonomi endnu var relativt ustabil, og fordi de fleste af de amerikanske lån var kortfristede, og de blev straks sagt op, da de kunstige aktiekurser på den amerikanske børs pludselig revnede i oktober 1929. De kortfristede lån i Tyskland var placeret i langtidsp projekter. Derefter fulgte katastrofen, og Hitler fik vind i sejlene.

Se, nu skal man ikke tro, at det skortede på modinitiativer fra tysk side. Allerede i 1920 gik Gustav Krupp med det tyske marineministeriums fulde billigelse i kompagniskab med et skibsbygningsfirma i nærheden af Nagasaki. Hensigten var at udveksle tekniske informationer om produktion af under-vandsbåde. Dr. Techel (chef-konstruktør hos Krupp) rejste til sidst til Japan for at lede bygningen af U-både på Kawasaki værftet.

Forhold så fortvivlede, som de udviklede sig i Rusland i Sovjet-Styrets første år, har verden næppe før oplevet i en civiliseret stat. Høstudbyttet var 1920 nede på 14 pct. af det normale, råstoffrembringelsen næsten ophørt, køb i udlandet umuliggjort. Dette måtte skabe elendighed i 1921, og som altid fulgtes den slags forhold af hærgende epidemier. Millioner af mennesker omkom. Alt var i opløsning. Det var over for disse rædsler, Fridtjof Nansen og Herbert Hoover greb ind. Men de førte også resolut til en omlægning af Ruslands hidtidige politik, hvorom Lenin gav den første meddelelse den 12. marts – genindførelse i nogle tilfælde af ejendomsret, som var afskaffet ved Revolutionen, etablering af ret til

salg og køb, indrømmelse til bønderne af dispositionsret over kron, men til gengæld skattebetaling. Genindførelse af det delvis afskaffede pengesystem, tildeling af koncessioner til udenlandske syndi-kater – alt dog sådan, at den genindførte kapitalisme skulle være statskapitalisme eller afhængig af denne. Dog var dette et udtalt brud med kommunismens dybeste ideer – derimod næppe med Lenins oprindelige planer, som ikke havde regnet med øjeblikkelig gennemførelse af alle principperne; dertil var han blevet tvunget af den af ham selv skabte bevægelse, som var løbet alt for hurtigt. Lenin erkendte i flere kongrestaler, at dette var et tilbageskridt – men midlertidigt og påkrævet for at få produktionen i gang. Omslaget, som verden fik kundskab om i sommerens løb, og som blev fastslået i et dekret af den 8. august, betegnedes *Novaja Ekonomitchiskaja Politika*, i daglig tale betegnet NEP. Kun langsomt trængtes denne politik atter tilbage, hvis det overhovedet skete.

I april 1922 slog Tyskland og Rusland den *officielle* streg over uoverensstemmelserne fra krigens tid med Rapallo-traktaten. Endnu et initiativ taget af *de høje herrer*. Udover de diplomatiske forhandlinger (som var nok så intime under hele forløbet, som vi skal se nedenfor) var der hemmelige militære samtaler på højeste plan. Chefen for Tysklands forsvarsstyrker, General Seeckt, og den tyske kansler, dr. Wirth, deltog i forhandlinger, der førte til en hemmelig militærpagt mellem Den Røde Hær og den tyske hær. Den blev underskrevet den 29. juli 1922. Titlen ”foreløbig handelsoverenskomst” var rent humbug, eftersom formålet var at få de tyske våbenfirmaer som Krupp med i opbygningen af Ruslands våbenindustri. Det drejede sig om russisk fabrikation af nye Juncker bombemaskiner, uddannelse af tyske flyvere i Sovjetunionen og en fælles tilvirkning af giftgas og righoldigt udvalg af artilleriam-munition. Udover “den foreløbige handelsoverenskomst”, fik Krupp sig en landbrugskoncession i Ukraine, der selvsagt bedre kunne omtales, i samme år 1922.

Nu tilbage til 1930-erne.

Det er ikke uden betydning at man forstår, at en Fredstraktat uden et militært nederlag er et tanke-eksperiment. At holde et overvundet folk og især dets magthavere permanent nedrustet lader sig ikke gøre, hvis man ikke besætter landet. Det er også helt hen i vejret som en slags straf at uddrive et overvundet folk fra det overvundne land (Rhinlandets 2. besættelse). Endelig hører det til en slags *teologisk tænkning* (jf. Keynes) at ville påføre et land et erstatningskrav, der skal afvikles over mindst 59 år.

Alene disse få kendsgerninger viser, at dagsordenen var en helt anden end den offentligt meddelte.

Man var i den allierede lejr ret meget bekymrede for, at der nu blev råbt højt i Hitler-Tyskland, at det gamle system skulle afløses af et nyt efter tysk mønster med økonomisk og beskæftigelsesmæssig stabilitet, som det opreklameredes i propagandaen. *Bilateral udligning* (udligning med land for land uden mellem- og modregning på tværs af de valutariske grænser som svarende til udligningen efter et kortspil om penge) betyder, at man ikke kan overføre tilgodehavender i et land til et andet, når det drejer sig om nationers udligning, og det gør handelen noget vanskeligere.

Det var ikke alene Rusland, der samhandlede med ved byttehandler og kontanter - ofte indefrosne - afregninger, der kunne købes tyske varer for. Hele Balkan blev inddraget i dette system, der forløb nemt og gelinde - tilsyneladende. Sagen var den, at der fulgte både økonomisk og politiske afhængighed af Tyskland med i det lange løb. Mange indefrosne marktilgodehavender, en effektiv propa-ganderende, tysk udenrigstjeneste for at have afsat tyske industrivarer og hele industrier. Landbrugs-varer strømmede over Donau til Tyskland og industrivarer, herunder landbrugsmaskiner og våben gik den anden vej. Balkan-landene fik forbedret vej- og transportforhold betydeligt i samarbejdet med Tyskland. Det skulle dog vise sig, at systemet ikke alene inviterede til tysk dominans, det var simpelt-hen forudsætningen for det, der senere skete.

Samtidig lavede Ford kontrakt med Rusland om opførelse af den Sovjetiske automobilindustri. Ford lovede at bruge 30 mill. dollars (svarende til mere end 600 mill. dollars i dag). Således byggedes en Ford-fabrik i Nizhny Novgorod, som blev kaldt Molotov fabrikken og den producerede 140.000 biler pr. år i 1932. Senere Ford fabrikker i Ulyanovsk, Odessa og Pavlovsk, hvor der også produceredes tanks. Det amerikanske Electric Boat Compagny og britiske og italienske selskaber hjalp russerne med at bygge u-både fra 1930. Det amerikanske Seversky Aircraft Corporation hjalp Sovjeunionen med at bygge hydroplaner i 1937. ”Sovjetunionen lokkede 100.000 amerikanere til at tage til Rusland. De fleste af dem fik aldrig lov at vende tilbage” (se [kapitel 4](#)).

Imens stod det internationale pengesystem til brug efter krigen stadig på den officielle dagsorden (det gør det også i dag efter Terror-krigens eller Jihads start og Sovjetunionens sammenbrud).

Det skulle dengang vise sig, at en af de kommende pengeplansaktører, John M. Keynes, også i teorien var interesseret i *den bilaterale udligning*. Det samme var Premierminister Neville Chamberlain, så. Initiativet var dog tysk, og af den grund kunne det ikke accepteres, således som den politiske situation havde udviklet sig.

EDB-udviklingen har måske fjernet denne hindring nu; det kunne nemt undersøges nærmere.

USA.'s historiske fordel i frihandel voksede sig netop i 1930-erne og 1940-erne større og større. Storbritannien var i en anden situation. Monopol og eneopkøbsret rundt om i det nu smulrende imperium³⁷ harmonerede ingeniende med det voksende krav om frihandel fra USA, der først lige var begyndt den nye æra med udnyttelse af de enorme rigdomme indenlands på dette store kontinent. Monopol og eneopkøbsret er det modsatte af frihandel, der forudsætter mange hver for sig ubetydelige udbydere og efterspørgere af varer og tjenester. De handler under frihandel uden statslig eller overstatslig indblanding med told, afgifter og anden statslig regulering, især uden nogen form for beskyttelse mod konkurrence.

Landbrugskrisen hærgede stadig i Europa på grund af bl.a. det billige korn fra U.S.A. Udtrykt ganske ærligt og sagt uden omsvøb, men lidt forenklet. Storbritanniens befolkning kunne ikke nøjes med at leve af kolonistyre med følgeindustrier, bank- og spekulationsvæsen samt godsejerlandbrug i tiden fremover, hvor kolonihæredømmet måtte smuldre, og især ikke når guldet havde forladt den synkende skude til fordel for det nye internationale finansielle centrum på Manhattan. De sidste krampe-trækninger med britiske pund-sterling - altså sølvmonter - var flittigt blevet udført; men det gik ikke efter Den første Verdenskrig.

Gæld, gæld, gæld kan og må ikke konkurrere med effektiv produktion, når folk efterspørger denne med ærligt tjent købekraft. Desværre er det, hvad der sker, når statsgælden og oppustede aktiekurser bliver gjort til det, man som investor (den der investerer) skal forvente afkast fra, frem for reale investeringer i vareproduktionen.

Det er lige efter udbruddet af Den anden Verdenskrig, det mislykkede U.S.A.-forsøg på at skabe mere frihandel³⁸, især for alle andre, men beskyttelse af USA's eget hjemmemarked igen, blev

---

³⁷ Storbritannien som nation var på bankerottens rand i 1944.

³⁸ USA havde ført en meget protektionistisk politik i 1920-erne, hvilket skadede Europa betydeligt

afløst af et helt nyt forsøg på at skabe et nyt internationalt betalings- og clearings- og statslånesystem. Clearings-system betyder samhandels-uligevægts udligningssystem, der tager højde for valutakurserne. Hvor Cordell Hull som udenrigsminister havde arbejdet på en nærliggende amerikanske interesse; var det ikke frihandel, så var det en handelspolitik, der ved hjælp af internationale aftaler og reguleringer skulle fjerne hindringer for samhandelen og sætte den kraftigt i vejret. Problemet var dog fortsat USA's betydelige produktionsoverskud.

Den nyudnævnte finansminister Henry Morgenthau Junior, som efter en strid magtkamp kom ind i billedet efter det mystiske angreb på Pearl Harbor, nu overtage forhandlingerne som øverst ansvarlige. Morgenthau var langsomt talende bondemand og Roosevelts nabo. Hans fader havde været Amerikas ambassadør i Tyrkiet. Finansminister Morgenthau's nære medarbejder Harry Dexter White³⁹ skulle tage ansvaret for udenrigsøkonomiske spørgsmål i finansministeriet (Treasury Department). I Storbritannien hørte man også propagandaen fra Tyskland, og her blev Nobelpristageren John Maynard Keynes⁴⁰,... [der udover noget korrekt matematik ikke vedrørende denne verden desuagtet anvender

---

Mange flere detaljer herom under Tidevands-Økonomi i [kap. 6](#) og i [Appendix 2](#)

³⁹ Med familienavnet Weiss, stammende fra Litauen. Weiss er ændret til White.

⁴⁰ **John M. Keynes** var officiel repræsentant for de engelske myndigheder ved Reparationskommissionens forhandlinger i juni 1919 (i forbindelse med Versailles Freden) i Paris efter Den første Verdenskrig.

I 'De Udvalgte Skrifter' ('The Collected Writings') om John Maynard Keynes, bind 17 skrives i kapitel 1 på side 3: "Han opgav sin indflydelsesrige rolle bag ved scenen og trådte frem i rampelyset *som publicist og propagandist*." Resten af sit liv var han beskæftiget med gradvise forsøge at overtale verden til at gå ind på hans tænkemåde. I det første kapitel af sin 'Revision of the Treaty' sonderer Keynes mellem, hvad han kalder 'den indre' og 'den ydre' opfattelse.

'Den ydre' opfattelse var den offentligt udtalte af politikere og aviser, medens 'den indre' var journalisters, tjenestemænds og rådgiveres, bagved eller ovenover scenen, udtrykt i lukkede cirkler. Han skrev denne sidste i 'The Economic Consequences of the Peace' (De Økonomiske Konsekvenser af Freden) i august og september i Charleston og bragte dermed den 'indre opfattelse' ud, hvor den ikke skulle være. Den udkom 12. december 1919. Udover at den stiller sig overmåde kritisk over for de besluttede (senere reviderede) krav på Tyskland og de dermed afledte konsekvenser for Europa, så giver den et nærmest latterliggørende indtryk af Præsident Wilson og den engelske Premierminister Lloyd George, som deltog i Reparations-konferencen (om erstatningskravene på Tyskland). Keynes troede at 'den ydre' opfattelse nu var klar til 'den indre' opfattelses afsløring. Keynes blev berømt på bogen; men nu fulgte nogle måneder, hvor hans egen fremtid skulle afgøres. Han havde opsagt sin stilling i Treasury (Englands Finans-ministerium) den 21. juli 1919. Det skulle vise sig, at han slet ikke var ude af billedet - blot flyttet til 'det ydre' billede, propagerende for 'den ydre' opfattelse, som han selv kaldte det.

Det skal for god orden nævnes, at den omfattende valuta-spekulation, som den særegne Mark-udvikling lige efter krigen gav anledning til, deltog J. M. Keynes også selv i. Indtil den 20. oktober 1919 havde Keynes tabt £ 13.125 af sine egne penge og £ 8.498, som tilhørte et mindre syndikat for hvem Keynes spekulerede.

den herpå ved bl.a. på langt sigt, at forudsætte, at *vi alle* er døde].., sat på opgaven at finde et system, der kunne få mere interesse og udbredelse end det tyske med bilateral udligning⁴¹.⁴²

Det andet system skulle være både i U.S.A.'s og Storbritanniens interesse - blev det sagt - og være indrettet således, at det viste frihandelens og guldstandardens overlegenhed i forhold til det bilaterale udligningsystem. Keynes mente nok at frihandelstanker selv med guldet var for lidt at tilbyde et hensygnende britisk imperium med øvrigt nordvesteuropæisk, gældstynget tilbehør, eftersom både frihandelen og guldstandardens vist var "afskibet", om ikke fuldt ud til at virke i U.S.A. så dog til Manhattans interbanker. Før krigen havde England større import end eksport - differencen blev dækket ind af indtægter fra udenlandske kapital-investeringer (udlån) og fra

---

⁴¹ Dødssejlerøkonomi-teoriene til brug i de enkelte lande, og som bidrog stærkt til Nobelprisen, skulle vi først rigtig lære om efter Den anden Verdenskrig.

Derimod *Den tyske Storrumsplan* kan man læse om hos **J. O. Krag** (senere dansk statsminister) i hans udgivelse sammen med P. Gersmann i 1944, '*Krigsøkonomi og krigsproblemer*', Det Danske Forlag. Her et uddrag fra side 177-180:

"Det må straks understreges, at de tyske planer ikke tilsigter en international ordening, men kun en ordening for det europæiske storrum. Dette begreb er til gengæld temmelig elastisk, idet Tysklands livsrum ifølge Hitler (februar 1940) er alt land, "som er blevet udviklet, civiliseret og gjort tilgængelig af tyskere." "

Mit: Hertil bør knyttes den oplysning, at München-professoren Karl Haushofer, der havde opbygget hele Hitlers ideologiske geopolitik, netop opererede med *geografien* og ikke *nationen* som sit udtryk i Grossraum og Kleinraum. Det forenede Europa - og mere til - var målet dengang som nu.

"De europæiske lande skal næppe indgå en møntunion med Tyskland, men nøjes med at omregne til Mark, når de afregner med hinanden over Berlin. Et af tvivlsspørgsmålene er imidlertid, hvorledes kursfastsættelserne skal ske."

"Endnu vigtigere end disse tvivlsspørgsmål (mit: om kursfastsættelserne) er imidlertid spørgsmålene om, hvilke retningslinier man fra tysk side vil anlægge, når den europæiske overledelse skal afgøre, hvorledes... arbejdsdelingen skal tilrettelægges, d.v.s. hvilke erhverv får de enkelte lande lejlighed til at udøve?"

"Kan de enkelte europæiske lande handle direkte og selvstændigt med andre storrum eller kun via central-ledelsen."

J. O. Krag citerer tilslut i hovedafsnittet den tyske nationaløkonom *Fried Zimmermann* for i maj 1943 at have udtalt:

"... Der er overhovedet ikke tale om at danne et "tvangsfællesskab" herredømme, men et virkeligt forbund af ligeberettigede, et slags kammeratskab mellem de tilsluttede folk."

Nu kunne man få den tanke, at Hitlers stormagtdrømme stod alene. Ingenlunde. Allerede før Krag blev født havde hans senere så kære venner fra historien Lenin og Trotsky propageret for et Forenet Europa. I oktober 1917 udtalte Trotsky: "Det forenede Europa skal grundlægges". Det er besynderligt som Europa er og var nævenyttige magthaveres tumleplads.

handelsflåden. Efter krigen kunne England forudses at blive tvunget til at holde balance mellem importen og eksporten. De udenlandske kapitaler ville for en stor del være gået tabt, og om den britiske handelsflåde ville kunne genvinde sin førkrigsposition ansås for tvivlsomt. Alt dette gjorde selvfølgelig Storbritannien interesseret i et system som Keynes-planen. Ellers ville England have været i et system med bilaterale aftaler. U.S.A. var altså i gang med at true med handelskrig her i begyndelsen af krigen, såfremt England ikke fjøede sig.

Efterhånden havde de kvikkeste indset, at krigen med Hitler-Tyskland kunne blive en dyr, måske en vanskelig opgave at løse. Og hvem skal nu betale, og kan og vil de leve op til det efter krigen. Det var med at finde på noget, der kunne skabe en bedre atmosfære, for det blev vist nødvendigt, meget nødvendigt. Her er det da for det senere system og Storbritannien godt, at Henry Morgenthau's White var ret nem at tale med for Keynes trods de tilsyneladende forskelligheder. En sidste detalje i Keynes og White-planerne skal oplyses. Keynes ønskede sig en udligningsunion, der stillede kreditorlandenes overskud midlertidigt til rådighed for debitorlandene på den måde, at underskud ikke automatisk tilskyndede svage regeringer til indgreb mod dårligdommen.

En forestilling hvor også nye internationale betalings- og valutaenheder i form af henholdsvis UNI-TAS og BANKOR nåede at blive præsenteret. Det skal ikke undre, at Keynes' BANKOR skulle kunne købes for guld, men ikke omvendt. I den oprindelige Keynes-Plan, som aldrig blev realiseret, var det netop ikke tanken, at US-dollar skulle blive den sårbare reservevaluta med nominelt fastsatte valutakurser i deltagerlandene i forhold Dollars. Dette inviterede nemlig deltagerlandenes ledere til, som det skulle vise sig, med USA som forbillede til inflationsmisbrug. Keynes ville således ikke afskaffe de nationale valutaer, som det sker nu i EURO-zonen. Ved at indføre BANKOR som en hævdet realkursfast bogføringsvaluta, en "monetær normalmeter" var der skabt en afregnings- og reservevaluta, der kunne beskytte mod nationale kriser og store bankkriser, som følger af mange nationers ustyrlige betalingsmiddel- og kreditudstedelse. Keynes tanke var den, at nationerne kunne beslutte sig for faste vekselkurser og nul inflation eller for inflation og dermed flydende vekselkurser udregnet over et internationalt organ som IMF.

Al motivation til spekulation, som nu, ville ophøre og verden ville i de store linier være én verdens-nation. Professor Wilhelm Hankel⁴³, Tyskland anbefaler denne Keynes-tanke fremfor Euro-unionen, der helt afskaffer nationernes valutasuverænitet og ligedeler velfærden efter udligning med de svageste Syd- og Østeuropæiske lande. Vi må vel overveje om Keynes-tanken ikke blot er det næste skridt efter den planlagte politiske samling af det europæiske kontinent.

BANKOR-indretningen forudsætter to ting: En uafhængig "Verdens-Centralbank" uden politiker-indblanding og en "normalmeter mere"⁴⁴ at måle efter. Uden sidstnævnte ville mængden af disse verdenspenge blot være styret af en flok embedsmænd – ganske vist med indsigt i monetære forhold – men uden et reelt forhold til de materielle rettigheder, som betalingsmidler også skulle være udtryk for. Det lignede mest en trinvis tilbagevenden til den gamle guldstandard.

White-planen var tænkt at skulle bygge på indskud af guld, medlemslandenes valutaer og statsobligationer. Indflydelse på udligningssystemets øverste organ skulle bygge på kvoteberegninger efter landenes økonomistørrelser og deres reserver af værdier. Altså, mestendels "en papirhandel."

Der skabes i White-planen heller ikke nogen international clearingsunion med midler til at bremse varige underskud eller overskud på betalingsbalancerne. Der skabes ingen ny verdensvaluta uafhængig af guld og dækningsregler. Unitas er bare en ekstra 10-dollar tæt knyttet til guldet. Der lægges derimod stærk vægt på valutaernes stabilitet i forhold til unitas, d.v.s. dollars.

I Keynes-planen kan der finde valutaændringer sted; det er næsten umuligt i White-planen.

Hvilket land eller hvilke aktører, der med White fik afgørende beslutningsret på dette grundlag kan vel siges at være nærmest selvindlysende. U.S.A. og interbankerne. Keynes ville således give medlemslandene automatisk ret til en vis kredit, uden at de var forpligtet til at indskyde kapital på forhånd. Kun kreditbeløb over en vis grænse skulle behæftes med renter. Keynes ville også lade kreditorlandene betale renter, fordi på denne måde, hævdede Keynes, ville både kreditor- og debitorland blive tilskyndet til at få bragt ligevægt.

---

⁴³ Fremført i et foredrag ved de 25 Römertaler 5.-6. maj 1999 i Paulskirche i Frankfurt am Main.

⁴⁴ Mange vil foretrække alt andet end det nuværende bl.a. politikerskabte ideologibedrag. Det er nok ikke til at komme af med, fordi andre stærkere, vil have ideologierne at forblinde folk med.

Kun hvis vi sammenblander begreberne stat og nation, vil jeg tilføje. Staten kan netop handle hen over hovederne på landets borgere, når medierne også lader stå til. Og politikerne af den professionelle type er ikke statsmænd, men udpræget privatmænd.

Keynes havde (som nævnt) ikke noget imod devalueringer inden for visse grænser og efter oversuveræn beslutning i unionen og med statens samtykke, forstås. White lagde vægt på, at den økonomiske politik skulle være midlet mod uligevægt sammen med pengepolitik indenlands i underskudslandet. Nu skal man ikke hænge sig så meget i de præcise forskelle i oplæggene.

De blev kaldt et forhandlingsoplæg med en god del sort snak til scenen, men med en ganske anden målrettethed bag ved scenetæppet ⁴⁵. Slutresultatet skulle naturligvis ikke nås før krigen var til at se en ende på. De små gældssatte nationer var nemmere at tale med, medens deres regeringer sad i eksil og bomberegneren eller besættelserne/samarbejdet med fjenden stod på i hjemlandet.

Danmark deltog slet ikke i pengeforhandlingerne, dels fordi vi ved krigsudbruddet og forhandlingernes start var officielt neutrale, dels fordi vi af datidens kreditvurderingsbureauer var placeret i laveste-kategori på linie med Etiopien.

[Til næste kapitel](#)

---

⁴⁵ Hvis man vil kende mere til, hvorledes beslutninger bliver til i dag i store internationale organer, kan man bl.a. læse Frederick K. Listers 'Decision-Making Strategies for international Organisations: The IMF Model'. Heri gives opskriften på, hvordan man gør tingene på rette måde, forstås. Også sala-mimetoden behandles her i internationalt lys.